

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: D. K.**, zastoupen Mgr. Marcelou Valtrovou, advokátkou, se sídlem Polská 40/1505, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 6 Az 234/2003 - 41 ze dne 9. 12. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností podanou dne 3. 2. 2005 napadá rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 Az 234/2003 - 41 ze dne 9. 12. 2004, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 2157/VL - 07 - P08 - 2003 ze dne 21. 11. 2003, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo zároveň rozhodnuto o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že žalovaný se nezabýval konkrétně situací stěžovatele, ale za podklad vzal pouze obecnou informaci o zemi stěžovatelova původu, a že podklady rozhodnutí, z nichž žalovaný vycházel, konkrétně zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA, vždy obsahují kromě oficiálních prohlášení státních představitelů a zákonných ustanovení týkajících se lidských práv rovněž informace o tom, jaká je v této

oblasti realita. Žalovaný to však pominul. Stěžovatel poukazuje na to, že z uvedené zprávy vyplývá, že státní orgány v zemi jeho původu upřednostňují etnické Kazachy před ostatními národy, že státní orgány jsou silně zkorumpovány a jsou tudíž neefektivní, resp. efektivní jen pro ty, kteří mají správný původ anebo mají odpovídající finanční prostředky. Vláda upřednostňuje etnické Kazachy v zaměstnávání, ale také v oblasti vzdělání, bydlení apod. Ze zprávy je také zřejmé, že vláda má tendenci popírat nebo ignorovat obvinění ze zneužívání lidských práv a že vláda částečně přiznává obecnou existenci zneužívání lidských práv. Národnostní nesnášenlivost je tedy přinejmenším trpěna a tolerována ze strany státních orgánů v zemi stěžovatelova původu. Žalovaný tedy podle stěžovatele nezjistil skutkový stav řádně a úplně, měl zohlednit i stěžovatelův věk a skutečnost, že od mládí vyrůstal v atmosféře nesnášenlivosti a netolerance a kvůli své národnosti byl vystaven neustálému slovnímu i fyzickému napadání ze strany Kazachů. Pro případ svého návratu se stěžovatel obává diskriminace a útoků z důvodu své národnosti. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel rovněž žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá její důvodnost a navrhuje zamítnutí. Údaje o cílené ignoraci nároků a práv kazašských občanů ruské národnosti v oblasti vzdělání, bydlení atd. zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA neobsahuje a žalovaný to považuje za účelové tvrzení.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel poukazoval na to, že zemi svého původu opustil v roce 2001 z národnostních důvodů, neboť byl obtěžován Kazachy, kteří stěžovatele nenechali žít v klidu, docházelo ke rvačkám a stěžovateli bylo vyhrožováno. Stěžovateli bylo znemožněno studovat ve škole, nemohl se vyučit, všude byli Kazaši a hovořilo se tam jejich jazykem. Stěžovatele fyzicky napadli, zmrzačili jej, způsobili mu otřes mozku a okradli jej. Pokud stěžovatele napadli, stěžovatel neznal jejich totožnost, a proto nic nehlásil. Policii oznámil pouze ukradení kola. Bylo mu přislíbeno, že věc bude vyřešena, nestalo se však nic. Žalovaný dospěl k závěru, že podmínky pro udělení azylu nejsou v případě stěžovatele splněny, a stěžovateli azyl neudělil. Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítal vady řízení z důvodu porušení některých ustanovení správního řádu, argumentačně se omezil na jejich zkrácenou parafrázi. V doplnění žaloby pak stěžovatel vyjádřil nesouhlas se způsobem, jakým stěžovatel shromažďoval podklady a jak rozhodl. Uváděl, že byl v zemi svého původu několikrát napaden pro svoji národnost, přitom obrátil-li se na policii s prosbou o pomoc, nikdy se mu žádné nedostalo. Byl odmítnut z toho důvodu, že nemá svědky a že přišel po uplynutí doby dvou a půl měsíce. Stěžovatel však nemohl přijít dřív, neboť byl po úrazu hlavy. Rovněž stěžovatel namítal faktické omezení přístupu ke vzdělání. Městský soud v Praze jeho žalobu zamítl. Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 25. 1. 2005, ten jej napadl kasační stížností dne 2. 2. 2005.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“); kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou, včas, přitom jde o kasační stížnost přípustnou, neboť stěžovatel namítá vady řízení před žalovaným, pro které měl Městský soud v Praze jeho rozhodnutí zrušit, což neučinil. Je tak uplatněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Za této situace Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a z uplatněného kasačního důvodu přezkoumal (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o hodnocení podkladů získaných ve správním řízení, to měl žalovaný zaměřit na zjištění, zda jsou v případě stěžovatele splněny podmínky pronásledování. Tím je ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Poukazoval-li stěžovatel v průběhu správního řízení na údajné útoky ze strany soukromých osob, pak podmínka udělení azylu, jež by s těmito útoky souvisela, by v takovém případě mohla být splněna teprve tehdy, pokud by tyto útoky byly realizovány v přímé souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod ze strany stěžovatele (§ 12 písm. a/ zákona o azylu) nebo z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. b/ s. ř. s.), přitom v obou případech by stěžovateli právě z uvedených důvodů nebyla ze strany příslušných orgánů v zemi jeho původu ochrana poskytnuta, pokud by taková ochrana byla v daném případě potřebná a pokud by stěžovatel hodlal této ochrany také fakticky využít. V případě stěžovatele sice mohly být útoky, na které poukazoval, proti němu vedeny z důvodu jeho národnosti, je však nepochybné, že útoky nebyly vůči stěžovateli vedeny přímo státními orgány. V takovém případě by tedy rozhodným důvodem pro udělení azylu mohla být skutečnost, že by stěžovatel byl vystaven útokům ze strany soukromých osob včetně dětí, jak uváděl, dožadoval by se ochrany u příslušných orgánů v zemi svého původu a tyto orgány by mu ochranu neposkytly, přitom neposkytnutí ochrany by mělo přímou souvislost právě s nedostatečnou loajalitou stěžovatele ke státním orgánům v zemi jeho původu, k exekutivě, ke společenskoekonomickému zřízení, k politické reprezentaci či pro jeho národnost apod. Ve správním řízení však stěžovatel výslovně uváděl, že na policejní orgány se neobracel, vyjma případu, kdy mu bylo ukradeno kolo, což s přímými útoky na stěžovatelovo zdraví či dokonce život nesouvisí. Nejvyšší správní soud tu při výkladu zákona o azylu vychází mimo jiné i z článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, z nichž dovozuje, že udělení azylu v případě útoků vůči žadateli o azyl je důvodné pouze tehdy, jde-li o represí uskutečňovanou ze strany státu. Takovou represí lze dovodit jak ve formě přímé, kdy stát sám určité osoby pronásleduje, tak ve formě nepřímé, kdy stát záměrně určité pronásledované osoby nechrání. O represí ze strany státu se v daném případě nejedná, a to ani o represí nepřímou, neboť stěžovatel nevyužil pomoc příslušných orgánů v zemi původu, ani se o ni nepokusil a nelze tak dovozovat cílené odmítnutí stěžovatelovy ochrany ze strany státní moci. Zaměřil-li tedy žalovaný dokazování na zjištění, zda stěžovatel byl pronásledován právě uvedeným způsobem či nikoli a dospěl-li k závěru, že tato podmínka splněna není, pak nebylo důvodu, aby ke stěžovatelem uplatněným žalobním bodům jeho rozhodnutí Městský soud v Praze rušil. Se závěry uvedeného soudu se lze ztotožnit i v těch jeho úvahách, v nichž většinu ústrků, jimiž stěžovatel dle svého vyjádření trpěl, soud nepovažoval ani za samotné pronásledování. Jde o ustanovení kazaštiny jako úředního jazyka, o její vyžadování při získávání vyššího vzdělání, o krádež kola apod., za správnou též Nejvyšší správní soud považuje tu úvahu Městského soudu v Praze, podle níž stěžovatel pro svůj věk nemůže účinně argumentovat svými problémy se získáváním zaměstnání, a úvahu o tom, že v případě stěžovatele šlo o žádost o udělení azylu podanou z důvodu legalizace pobytu na území České republiky.

Tvrdí-li stěžovatel, že krajský soud se nezabýval konkrétně osobní situací stěžovatele, ani v této části není kasační stížnost důvodná. Žalovaný musel vést dokazování směrem korespondujícím s důvody, o které stěžovatel svoji žádost o udělení azylu opíral. Nevyplyvalo-li ze stěžovatelových tvrzení, že by represe, na níž poukazoval, mohla být represí uskutečňovanou ze strany státu, ať už přímo nebo nepřímo, jak bylo již shora podáno, případně že nešlo o takové ústrky, jež by mohly být vůbec kvalifikovány jako pronásledování, pak byla osobní situace stěžovatele posouzena dostatečně – právě ve vztahu k jeho tvrzením. Ze žádných skutečností stěžovatelem uváděných nevyplynulo, že by mu nebyla poskytnuta ochrana ze strany domovského státu před útoky, které by byly proti němu vedeny z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Za této situace pro přesné a úplné zjištění skutečného stavu věci rozhodného pro udělení či neudělení azylu nebo pro konstataci existence překážky vycestování potřeba dalšího dokazování ze strany žalovaného nevystala. Nenavrhoval-li ani sám stěžovatel provedení důkazů, nečinil-li dokonce žádné procesní návrhy, nechtěl-li nic doplnit a nechtěl-li se k podkladu rozhodnutí vyjádřit ani se s ním seznámit, jak vyplývá z protokolu o pohovoru konaném dne 24. 7. 2003, pak doplňovat dokazování ve vztahu k dalšímu zjišťování konkrétní stěžovatelovy situace nebylo třeba.

Namítá-li kromě toho stěžovatel skutečnosti, jež mají dle jeho názoru ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA vyplývat, ani v tom se nelze se stěžovatelem ztotožnit. Žádné tolerování cílených ústrků kazašských občanů nekazašské (ruské) národnosti, jež by mohlo mít význam z hlediska prokázání nepřímého pronásledování ze strany orgánů státní moci, z uvedené zprávy totiž nevyplyvá.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal namítané vady řízení před žalovaným, pro které by mělo být jeho rozhodnutí městským soudem rušeno. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. prosince 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

